

KABINET DIREKTORA

88000 Mostar, Dubrovačka bb.
Tel. +387 36 445 670
Fax.+387 36 445 693
e-mail:ured.direktora@fzmiopio.ba
71000 Sarajevo, Ložionička broj 2.
Tel. +387 33 723 125
Fax.+387 33 723 200

Broj: FZ3/2/1-4-7-143-3/23
Sarajevo, 29.05.2023 godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BIH
Hamdije Čemerlića 2
71000 Sarajevo**

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primljeno: 11 2 -06- 2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	-02-	83	123

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
PREDSTAVNIČKI DOM
Kabinet sekretara**

PREDMET: Odgovor, dostavlja se
Veza: Vaš akt, broj: 03-04-320-7/23 od 17.03.2023. godine

Poštovani,

Uvažena zastupnica Edita Mazić, na 2. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlament Federacije BiH, održanoj dana 15.03.2023. godine, postavila je zastupničko pitanje koje glasi:

»Zašto se ne poštuje zakonski rok za rješavanje zahtjeva za penzije i da li postoje mjere nadzora na istim?«

»Koliko građana u FBiH čeka rješenje za ostvarivanje prava na penziju, te da mi se dostavi tačan datum podnošenja tog zahtjeva za svakog osiguranika koji čeka duže od propisanog roka u skladu sa Zakonom o upravnom postupku?«

Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao javna ustanova, u svom nadležnom postupanju, između ostalih, primjenjuje i Zakon o upravnom postupku Federacije BiH („Službene novine FBiH“, broj: 2/98 i 48/99).

Kao što Vam je poznato, Zakonom o upravnom postupku i to odredbom člana 216. propisano je kad se postupak pokreće povodom zahtjeva stranke, odnosno po službenoj dužnosti ako je to u interesu stranke, a prije donošenja rješenja nije potrebno provoditi poseban ispitni postupak, niti postoje drugi razlozi zbog kojih se ne može donijeti rješenje bez odgode (rješavanje prethodnog pitanja i dr.), nadležni organ je dužan donijeti rješenje i dostaviti ga stranci što prije, a najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje urednog zahtjeva, odnosno od dana pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ako posebnim propisom nije određen kraći rok.

U ostalim slučajevima kad se postupak pokreće povodom zahtjeva stranke, odnosno po službenoj dužnosti, ako je to u interesu stranke, nadležni organ je dužan donijeti rješenje i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 60 dana, ako posebnim propisom nije određen kraći rok.

Odredbom člana 15. istog zakona propisano je organ koji vodi postupak starat će se da neznanje i neukost stranke i drugih osoba koje učestvuju u postupku ne bude na štetu prava koja im po zakonu pripadaju.

Nadležne službe ovog Zavoda u postupku donošenja rješenja o ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vrlo često, nailaze na sporne situacije koji nisu u nadležnosti ovog Zavoda, a bez čijeg prethodnog rješavanja nije moguće odlučiti o ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, kao što su:

- neuplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje od strane poslodavaca za razne periode osiguranja;
- ostvareni staž kod inostranih nosioca osiguranja;
- pribavljanja nalaza, ocjene i mišljenje od strane Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog osiguranja u predmetima ostvarivanja prava po osnovu invalidnosti osiguranika;
- dokazivanje staža ostvarenog kod inostranih nosioca osiguranja, odnosno pribavljanja potvrda o stažu od strane nosioca osiguranja u skladu sa međunarodnih ugovorima;
- dokazivanja staža osiguranja koji nije evidentiran u bazi Matične evidencije ovog Zavoda u skladu sa čl. 99. Zakona o PIO;
- pogrešno evidentirani podaci o stažu osiguranja od strane poslodavaca;
- nedostavljanje potrebne dokumentacije od strane osiguranika i slično.

U tim situacijama službenici zavoda koji zaprimaju zahtjeve osiguranika, kao i voditelji upravnog postupka odmah, bez odlaganja obavještavaju podnosioca zahtjeva o potrebi poduzimanja potrebnih aktivnosti kako bi se zakonske obaveze izmirile (nedostajući doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje), te kako bi se neophodni podaci uredno i pravilno evidentirali u bazi podataka Matične evidencije ovog Zavoda, a sve u cilju donošenja pravilnog i zakonitog rješenja.

Poznato Vam je da hiljadama osiguranika nisu u potpunosti uplaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, te da osiguranici vode sudske sporove kako sa trenutnim poslodavcima, tako i sa poslodavcima kod kojih su ranije bili prijavljeni na obavezno osiguranje.

U takvim situacijama, nadležna služba Zavoda nije u mogućnosti donijeti rješenje u zakonom propisanom roku, dok se ne riješi prethodno pitanje, koje nije u nadležnosti Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Napominjemo, da stručne službe Zavoda, shodno citiranim zakonskim odredbama, osiguranicima pružaju svu potrebno pravnu pomoć kako bi se blagovremeno otklonile sve smetnje za okončanje upravnog postupka.

Po zahtjevima koji se odnose na priznavanje prava iz invalidskog osiguranja, prethodno potrebno pribaviti nalaz, ocjenu i mišljenje stručnog organa medicinskog vještačenja, što također utiče i na samo trajanje upravnog postupka.

Pojašnjenja radi, nakon što **stručni organ medicinskog vještačenja izvrši ocjenu radne sposobnosti osiguranika i ovom Zavodu dostavi nalaz, ocjenu i mišljenje, nadležna služba Zavoda donosi rješenje u skladu sa zakonom**, a ako osiguranik izjavi na doneseno rješenje predmet se ponovno dostavlja Institutu za medicinsko vještačenje radi ponovne ocjene radne sposobnosti pred drugostepenom komisijom Instituta, a što također utiče na trajanje upravnog postupka.

Također, važno je istaknuti i da je u predmetima u kojima su osiguranici pored penzijskog staža ostvarenog u Bosni i Hercegovini, ostvarili i staž u drugim državama (evidentiran kod inostranih nosioca osiguranja), **potrebno u skladu sa međunarodnim ugovorima pribaviti sve neophodne podatke i dokumentaciju od strane inostranih nosioca osiguranja, a što utiče na trajanje upravnog postupka (u većini slučajeva postupak traje mjesecima)**.

U naprijed opisanim situacijama nalazi se na hiljade podnosioca zahtjeva, te trajanje postupka po njihovima zahtjevima se, zbog navedenih razloga, traje mjesecima, a u određenim slučajevima i godinama.

Osim toga, ističemo i slučajeve u kojoj osiguranici i korisnici prava podnose tužbe protiv odluka ovog Zavoda kod nadležnih sudova, a imajući u vidu da sporovi pred sudovima traju i po nekoliko godina, navedena činjenica utiče i na trajanje postupka u navedenim slučajevima.

Naglašavamo da se priznavanjem prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja korisnicima prava isplaćuju novčana sredstva prikupljena na osnovu međugeneracijske solidarnosti, kao i budžetska sredstva iz kojeg razloga je u svakom pojedinačnom slučaju potrebno provesti upravni postupak, uključujući i rješavanje prethodnih pitanja shodno Zakonu o upravnom postpku, a sve kako bi odluke ovog Zavoda bile donesene u skladu sa zakonskim propisima koje i primjenjuje u svom nadležnom postupanju.

Ističemo da nadležne službe u predmetima, u kojima za okončanje upravnog postupka nije potrebno riješiti prethodno pitanje, koje je od uticaja na donošenje pravilne i zakonite odluke, odluke u donosi u zakonom propisanom roku.

Na kraju ističemo da ovaj Zavod nije u mogućnosti dostaviti podatke o podnosiocima zahtjeva za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja uvažavajući odredbu člana 17. Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Sl. glasnik BiH", br. 49/2006, 76/2011 i 89/2011 - ispr.), kojom je propisano da kontrolor podataka ne može da daje lične podatke trećoj strani prije nego što o tome obavijesti nosioca podataka. Ako nosilac podataka ne odobri da se daju lični podaci, oni ne mogu da se otkriju trećoj strani osim ako to nije u javnom interesu.

Kontrolor ličnih podataka ovlašten je da lične podatke daje na korištenje trećoj strani na osnovu pismenog zahtjeva treće strane ako je to potrebno da bi se obavili poslovi u okviru zakonom utvrđene nadležnosti ili ostvarili zakoniti interesi treće strane.

Pismeni zahtjev mora da sadrži svrhu i pravni osnov za korištenje ličnih podataka, te vrste ličnih podataka koji se traže.

Zabranjeno je da se daju lični podaci da ih koristi treća strana, za čiju obradu, odnosno korištenje nije ovlaštena prema odredbama čl. 5. i 6. ovog Zakona, te ako je svrha za koju se lični podaci traže na korištenje suprotna odredbi člana 4. ovog Zakona.

Kontrolor podataka vodi posebnu evidenciju o ličnim podacima koji su dati na korištenje trećoj strani i svrsi za koju su lični podaci dati.

Nosilac podataka ne može da ostvari pravo da blokira ili uništi lične podatke ako kontrolor ima obavezu da obradi podatke u skladu sa posebnim zakonom ili ako bi time bila narušena prava trećih lica.

Također, ukoliko imate saznanja o predmetima koji su u potpunosti kompletirani, a iz nepoznatog razloga još uvijek nije okončan upravni postupak i nije doneseno odgovarajuće rješenje od strane nadležne službe ovog Zavoda, molimo da nas o tome obavijestite, kako bi poduzeli odgovarajuće aktivnosti radi okončanja takvih upravnih postupaka.

Napominjemo, da Vam nadležne službe ovog Zavoda i ubuduće stoje na raspolaganju u pružanju potrebne stručne pomoći u rješavanju spornih pitanja iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja.

